

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 26. maijā
(OR. en)

9855/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0173(NLE)

SOC 374
EMPL 252
ECOFIN 500
EDUC 201

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 24. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 599 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 599 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 599 *final*

Briselē, 24.5.2023.
COM(2023) 599 final

2023/0173 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Līgumā par Eiropas Savienības darbību noteikts, ka dalībvalstis ekonomikas politiku un nodarbinātības veicināšanu uzskata par vispārsvērīgu jautājumu un savu darbību šajā jomā koordinē Padomē. Padomei jāpieņem nodarbinātības pamatnostādnes (148. pants), un ir precizēts, ka tām jābūt saskaņotām ar ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (121. pants).

Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes ir izstrādātas uz nenoteiktu laikposmu, taču nodarbinātības pamatnostādnes jāizstrādā katru gadu no jauna. Šādas pamatnostādnes kā integrēta pakete pirmo reizi kopā tika pieņemtas 2010. gadā, stiprinot stratēģiju “Eiropa 2020”. Līdz 2014. gadam integrētās pamatnostādnes saglabājās nemainīgas. Pārskatītās integrētās pamatnostādnes tika pieņemtas 2015. gadā. 2018. gadā nodarbinātības pamatnostādnes tika saskaņotas ar principiem, kas izklāstīti Eiropas sociālo tiesību pīlārā, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 2017. gada novembrī pieņēma ar mērķi valstu līmenī virzīt reformas un panākt, lai tas rādītu virzienu augšupējas konverģences atjaunošanai visā Eiropā nolūkā panākt labākus darba un dzīves apstākļus, un pamatnostādnes saglabājās nemainīgas 2019. gadā. 2020. gadā tās tika saskaņotas, lai iekļautu elementus, kas saistīti ar Covid-19 krīzes sekām, zaļo un digitālo pārkārtošanos un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem. 2021. gadā tās tika pārnestas, vienlaikus attiecīgi koriģējot apsvērumus, lai atspoguļotu Portu sociālā samita rezultātus un Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu. 2022. gadā pamatnostādnes tika grozītas, lai saskaņotu tekstu, pārfrāzējot formulējumu tā, lai mērķis atbilstu situācijai pēc Covid-19 krīzes, iekļaujot vairāk elementu, kas saistīti ar zaļās pārkārtošanās taisnīgumu, atspoguļojot jaunākās politikas iniciatīvas un pievienojot īpaši svarīgus politikas elementus saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. 2023. gadā tās atkal tiek pārnestas, vienlaikus pielāgojot apsvērumus, lai atspoguļotu jaunus ES pamatmērķus un valstu mērķus nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā un nesenās iniciatīvas.

Nodarbinātības pamatnostādnes kopā ar ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm ir izklāstītas Padomes lēmumā par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (Integrēto pamatnostādņu II daļa) un sniedz pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem attiecīgajās jomās.

Pārskatītās nodarbinātības pamatnostādnes ir šādas.

5. pamatnostādne. Palielināt pieprasījumu pēc darbaspēka.
6. pamatnostādne. Stiprināt darbaspēka piedāvājumu un uzlabot piekļuvi nodarbinātībai, prasmju un kompetenču apguvei mūža garumā.
7. pamatnostādne. Uzlabot darba tirgu darbību un sociālā dialoga efektivitāti.
8. pamatnostādne. Veicināt vienlīdzīgas iespējas visiem, sekmēt sociālo iekļaušanu un apkarot nabadzību.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 148. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁽²⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus par pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, līdzsvarotu izaugsmi, vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā, jo īpaši atbalstot kvalificētu, apmācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus darba tirgus, kas ir vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā. Dalībvalstīm, ņemot vērā valstu praksi attiecībā uz darba devēju un darba ņēmēju atbildību, nodarbinātības veicināšana jāuzskata par vispārsvārīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā jākoordinē Padomē.
- (2) Savienībai ir jāapkaro sociālā atstumtība un diskriminācija, jāveicina sociālais taisnīgums un aizsardzība, sieviešu un vīriešu līdztiesība, paaudžu solidaritāte un bērnu tiesību aizsardzība, kā tas noteikts LES 3. pantā. Nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienībai ir jāņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta nodarbinātības līmeņa veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanu, augsta līmeņa izglītības un apmācības nodrošināšanu un cilvēka veselības aizsardzību, kā tas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 9. pantā.
- (3) Saskaņā ar LESD Savienība ir izstrādājusi un īstenojusi politikas koordinēšanas instrumentus ekonomikas un nodarbinātības politikas jomās. Kā daļa no minētajiem instrumentiem Lēmuma (ES) 2022/2296⁽⁴⁾ pielikumā izklāstītās dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes ("pamatnostādnes") kopā ar dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm, kas noteiktas Padomes

¹ 2023. gada PM DATUMA atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

² 2023. gada PM DATUMA atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

³ 2023. gada PM DATUMA atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁴ Padomes Lēmums (ES) 2022/2296 (2022. gada 21. novembris) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm (OV L 304, 24.11.2022., 67. lpp.).

Ieteikumā (ES) 2015/1184⁽⁵⁾, veido integrētās pamatnostādnes. Tām, paturot prātā dalībvalstu savstarpējo atkarību, jānosaka, kā dalībvalstīs un Savienībā īstenot politiku. No tā izrietošu koordinētu Eiropas un valstu politikas un reformu rezultātā ir jānonāk pie atbilstoša vispārēju, ilgtspējīgu ekonomikas un sociālās politikas risinājumu kopuma, kam būtu jārada plašāka pozitīva ietekme uz darba tirgiem un sabiedrību kopumā un efektīvi jāreaģē uz vidēja un ilgtermiņa problēmām, kā arī sekām, ko izraisa tādas krīzes kā Covid-19 pandēmija un jaunākajā vēsturē – Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un augošā dzīves dārdzība.

- (4) Lai veicinātu ekonomisko un sociālo progresu, atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, stiprinātu ES rūpniecisko bāzi un panāktu iekļaujošus, konkurētspējīgus un noturīgus darba tirgus Savienībā, dalībvalstīm būtu jānovērš darbaspēka un prasmju trūkums un jāveicina kvalitatīva izglītība, apmācība, uz nākotni orientēta profesionālā izglītība un apmācība un mūžilga prasmju pilnveide un pārkvalifikācija, kā arī efektīva aktīva darba tirgus politika un labākas karjeras iespējas, stiprinot saiknes starp izglītības sistēmu un darba tirgu un atzīstot prasmes, zināšanas un kompetences, kas iegūtas neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā.
- (5) Pamatnostādnes ir saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tostarp Padomes 2021. gada 14. jūnija⁽⁶⁾, 2021. gada 29. novembra⁽⁷⁾, 2022. gada 5. aprīļa⁽⁸⁾, 2022. gada 16. jūnija⁽⁹⁾, 2022. gada 28. novembra⁽¹⁰⁾, 2022. gada 8. decembra⁽¹¹⁾ un 2023. gada 30. janvāra⁽¹²⁾ ieteikumiem, Komisijas 2021. gada 4. marta ieteikumu⁽¹³⁾, Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju⁽¹⁴⁾, Komisijas paziņojumu par ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošanu. Rīcības plānu sociālajai ekonomikai⁽¹⁵⁾, par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.-2027. gadam⁽¹⁶⁾, par

⁵ Padomes Ieteikums (ES) 2015/1184 (2015. gada 14. jūlijs) par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Eiropas Savienības ekonomikas politikai (OV L 192, 18.7.2015., 27. lpp.).

⁶ Padomes Ieteikums (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatzglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).

⁸ Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis), “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” (OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.).

⁹ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā (OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem (OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243, 27.6.2022., 35. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).

¹⁰ Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) “Ceļi uz panākumiem skolā” un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu (OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.).

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).

¹² Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

¹³ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (EASE) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).

¹⁴ Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).

¹⁵ COM(2021) 778 final.

¹⁶ COM(2020) 624 final.

Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju 2021.-2030. gadam⁽¹⁷⁾, par Personu ar invaliditāti nodarbinātības paketi⁽¹⁸⁾, par Eiropas Aprūpes stratēģiju⁽¹⁹⁾, par Zaļā kursa industriālo plānu neto nulles emisiju laikmetam⁽²⁰⁾, par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā⁽²¹⁾, par Labāku dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšanu⁽²²⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2021/2316⁽²³⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 19. oktobra⁽²⁴⁾, 2022. gada 23. novembra⁽²⁵⁾, 2023. gada maija⁽²⁶⁾ direktīvām, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu par Eiropas Prasmju gadu (2023)⁽²⁷⁾, Komisijas paziņojumu un priekšlikumu Padomes Ieteikumam par sociālās ekonomikas pamatnosacījumiem⁽²⁸⁾ un Komisijas 2023. gada 26. aprīļa Priekšlikumu par ekonomikas pārvaldības pārskatu.

- (6) Eiropas pusgads apvieno šos dažādos instrumentus visaptverošā sistēmā, ar kuras palīdzību tiek īstenota integrēta daudzpusēja ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinācija un uzraudzība Savienībā. Cenšoties panākt vidisko ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un makroekonomisko stabilitāti, Eiropas pusgadā ir integrēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi un tā uzraudzības instruments – sociālo rezultātu pārskats –, un paredzēta cieša sadarbība ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Tas atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Savienības un dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Eiropas pārkārtošanos uz klimatneitrālu, vidiski ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja, jānodrošina pienācīgi darba nosacījumi, jāveicina inovācija, jāsekmē sociālais taisnīgums un vienlīdzīgas iespējas, un augšupēja sociāli ekonomiskā konverģence, kā arī jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības.
- (7) Klimata pārmaiņas un citas ar vidi saistītas problēmas, nepieciešamība nodrošināt taisnīgu zaļo pārkārtošanos, vēl lielāka pāreja uz enerģētisko neatkarību, uzlabota neto nulles emisiju industriju konkurētspēja un nepieciešamība nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, kā arī digitalizācija, mākslīgais intelekts, tāldarba pieaugums, platformu ekonomika un demogrāfiskās pārmaiņas būtiski pārveido Eiropas ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāsadarbojas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šīm strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu līmenī, vienlaikus atzīstot sociālo partneru lomu, ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un

¹⁷ COM(2021) 101 final.

¹⁸ [Personu ar invaliditāti nodarbinātības pasākumu kopums, ar kuru plānots uzlabot personu ar invaliditāti iespējas darba tirgū — Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība — Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#)

¹⁹ COM(2022) 440 final.

²⁰ COM(2023) 62 final.

²¹ COM(2023) 38 un 40 final.

²² COM(2022) 494 final.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā, (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2381 (2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētā uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva [(ES) 2023/.. (... gada...)] par to, lai nostiprinātu principa, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu, piemērošanu.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/936 (2023. gada 10. maijs) par Eiropas Prasmju gadu (OV L 125, 11.5.2023., 1. lpp.).

²⁸ ...

efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības noteikumiem par ekonomikas pārvaldību, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politikas rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt reformas, kas sekmē piemērotu un iekļaujošu ekonomisko izaugsmi, kvalitatīvu darbvietu izveidi, ražību, pienācīgus nodarbinātības nosacījumus, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju konvergenci, ekonomikas noturību un fiskālās atbildības īstenošanu. Kā norādīts Padomes 2022. gada 16. jūnija Ieteikumā par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, izglītības un apmācības dimensijas sistemātiska integrēšana citās rīcībpolitikās, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos un ilgtspējīgu attīstību mūžizglītības perspektīvā, var atbalstīt minēto rīcībpolitiku īstenošanu. Atbalsts būtu jāsniedz no esošajām Savienības finansēšanas programmām un jo īpaši no Atvēršanas un noturības mehānisma, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241⁽²⁹⁾, un no kohēzijas politikas fondiem, tostarp no Eiropas Sociālā fonda Plus, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1057⁽³⁰⁾, un no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, ko reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058⁽³¹⁾, kā arī no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1056⁽³²⁾. Politiskajā rīcībā būtu jāapvieno pasākumi piedāvājuma un pieprasījuma jomā, vienlaikus ņemot vērā to ietekmi uz ekonomiku, vidi, nodarbinātību un sociālo jomu.

- (8) Eiropas sociālo tiesību pīlārā, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija izsludināja 2017. gada novembrī⁽³³⁾, ir noteikti divdesmit principi un tiesības atbalstīt labi funkcionējošus un taisnīgus darba tirgus un labklājības sistēmas, kas strukturētas trīs kategorijās: vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība, taisnīgi darba apstākļi un sociālā aizsardzība un iekļaušana. Principi un tiesības dod stratēģisku ievirzi Savienībai, nodrošinot, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, vides ilgtspēju un digitalizāciju, kā arī demogrāfiskās pārmaiņas ir sociāli godīgas un taisnīgas un saglabā teritoriālo kohēziju. Eiropas sociālo tiesību pīlārs kopā ar sociālo rezultātu pārskatu veido pamatprincipu kopumu, kas palīdzēs pārraudzīt dalībvalstu nodarbinātības un sociālos rādītājus, virzīt reformas un investīcijas valsts, reģionālā un vietējā līmenī un mūsdienu ekonomikā apvienot “sociālos” un “tirgus” aspektus, arī veicinot sociālo ekonomiku. Komisija 2021. gada 4. martā nāca klajā ar rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai (“rīcības plāns”), kurā iekļauti vērienīgi, tomēr reāli pamatmērķi un papildu apakšmērķi, kas līdz 2030. gadam sasniedzami nodarbinātības, prasmju, izglītības un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī pārskatītais sociālo rezultātu pārskats.
- (9) Valstu vai valdību vadītāji Portu sociālajā samītā 2021. gada 8. maijā atzina Eiropas sociālo tiesību pīlāru par būtisku atvēršanas elementu, norādot, ka tā īstenošana stiprinās Savienības virzību uz digitālu, zaļu un taisnīgu pārkārtošanos un palīdzēs sasniegt augšupēju sociālo un ekonomisko konvergenci un risināt demogrāfiskās problēmas. Viņi uzsvēra, ka sociālā dimensija, sociālais dialogs un sociālo partneru

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atvēršanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 ([OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.](#)).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).

³³ Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

aktīva iesaistīšana ir izteikti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā un atzinīgi novērtēja jaunos Savienības pamatmērķus. Viņi apstiprināja savu Eiropadomes Stratēģiskajā programmā 2019.–2024. gadam noteikto apņēmību turpināt padziļināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu Savienības un valstu līmenī, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās kompetences, kā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes principu. Visbeidzot, viņi uzsvēra, ka ir svarīgi arī augstākajā līmenī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Savienības 2030. gada pamatmērķu īstenošanu.

- (10) ES vadītāji pamatmērķi 2030. gadam attiecībā uz nodarbinātību (nodarbinātiem vajadzētu būt vismaz 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem), prasmēm (mācībās katru gadu būtu jāpieaug vismaz 60 % pieaugušo) un nabadzības samazināšanu (nabadzības riskam pakļauto cilvēku skaits būtu jāsamazina vismaz par 15 miljoniem, un to skaitā vajadzētu būt pieciem miljoniem bērnu), kurus atzinīgi novērtēja ES līderi Portu un 2021. gada jūnija Eiropadome, kā arī pārskatīto sociālo rezultātu pārskatu, kas palīdzēs uzraudzīt progresu virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanu politikas koordinēšanā Eiropas pusgada kontekstā. Portu sociālās saistības turklāt aicināja dalībvalstis noteikt vērienīgus valsts mērķrādītājus, kam, pienācīgi ņemot vērā katras valsts izejas pozīciju, būtu jāsniedz atbilstīgs ieguldījums Savienības pamatmērķu 2030. gadam sasniegšanā. Laikposmā no 2021. gada septembra līdz 2022. gada jūnijam pēc Komisijas uzaicinājuma dalībvalstis nāca klajā ar saviem nacionālajiem mērķrādītājiem. 2022. gada jūnija EPSCO padomē ministri uzsvēra, ka ir svarīgi arī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un ES 2030. gada pamatmērķu īstenošanu. Ņemot vērā iepriekš minēto, valstu mērķi tagad ir ietverti 2023. gada vienotajā nodarbinātības ziņojumā, un tie tiks vēl vairāk integrēti pusgada uzraudzības instrumentos. Turklāt EPSCO padomdevējas struktūras ir pabeigušas svarīgākos ziņojumus, lai sniegtu informāciju Eiropas pusgada debatēm EPSCO padomes jūnija sanāksmē par iespējamu satvaru, lai stiprinātu augšupējas sociālās konverģences risku novērtēšanu un uzraudzību Savienībā.
- (11) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas rīcību, kuras mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsvērdama starptautisko tiesību un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principu pārkāpumus. Pašreizējā kontekstā pagaidu aizsardzība, kas piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382⁽³⁴⁾, ar ko aktivizē Direktīvu 2001/55/EK, sniedz ātru un efektīvu palīdzību Eiropas valstīs pārvietotajām personām, kuras bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un ļauj viņiem izmantot minimālās tiesības visā Savienībā, kas nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. Piedaloties Eiropas darba tirgos, no Ukrainas pārvietotās personas var dot ieguldījumu Savienības ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un cilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. Tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt ar nodarbinātību un prasmēm, tostarp ar kvalifikāciju atzīšanu, saistītās problēmas, kuras izriet no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, dalībvalstīm būtu

³⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.).

jāiesaista sociālie partneri. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma kara ietekmes samazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

- (12) Darba tirgus reformām, arī valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāievēro valstu sociālā dialoga prakse un sociālo partneru autonomija, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni un ilgtspējīgu izaugsmi, un augšupēju sociāli ekonomisko konvergenci. Tām būtu jānodrošina arī vajadzīgā iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktoros, tai skaitā ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvieta izveides, darba nosacījumu, nodarbinātu personu nabadzības, izglītības, apmācības un prasmju, sabiedrības veselības un sociālās aizsardzības un iekļaušanas, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. Šajā ziņā Atvēršanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi dalībvalstīm palīdz īstenot reformas un veikt investīcijas, kas atbilst Savienības prioritātēm, tādējādi veidojot Eiropas ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku, noturīgāku un labāk sagatavotu attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanas laikposmā pēc Covid-19 pandēmijas. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājis jau esošās sociālekonomiskās problēmas. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina rūpēties par to, lai tiktu mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un lai pārkārtošanās būtu sociāli godīga un taisnīga, arī ņemot vērā to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu un tehnoloģiju importa, jo īpaši no Krievijas. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu un noturīgu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj pārdzīvot un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā.

Lai atbalstītu statusa maiņu darba tirgū, arī ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā uzsvērts Komisijas Ieteikumā (ES) 2021/402 un Padomes 2022. gada 16. jūnija Ieteikumā par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu darbā pieņemšanas un profesionālās pārejas stimulus, prasmju politiku, tostarp mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, kā arī mērķorientētus, iedarbīgus un pielāgojamus nodarbinātības dienestus. Būtu jānodrošina pienācīgi darba nosacījumi, tostarp darba aizsardzība un darba ņēmēju fiziskā un garīgā veselība.

- (13) Būtu jānovērš diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un jāatbalsta jauniešu nodarbinātība. Būtu jāsniedz visiem vienlīdzīga piekļuve un iespējas un būtu jāsamazina nabadzība un sociālā atstumtība, jo īpaši bērnu, personu ar invaliditāti un romu tautības iedzīvotāju nabadzība un atstumtība, it īpaši nodrošinot darba tirgu un adekvātu un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu pilnvērtīgu darbību, kā noteikts Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumā un Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikumā par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu³⁵), un likvidējot šķēršļus, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu izglītību, apmācību, mūžizglītību un dalību darba tirgū, arī veicot investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē atbilstīgi Eiropas Garantijai bērniem un Padomes Ieteikumam par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam, kā arī digitālo un zaļo prasmju jomā saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu un Padomes Ieteikumu par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, kā arī Padomes Ieteikumu par ceļiem uz panākumiem skolās. Savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve cenas ziņā pieejamai kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei

³⁵ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1.lpp).

saskaņā ar Padomes Ieteikumu par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei, kā arī veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp profilaksei un veselības aprūpes veicināšanai, ir īpaši svarīga, ņemot vērā arī iespējamās veselības apdraudējumus nākotnē un saistībā ar sabiedrības novecošanu. Būtu jāturpina īstenot personu ar invaliditāti potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi un sociālo attīstību saskaņā ar Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju⁽³⁶⁾, kurā dalībvalstis tika aicinātas noteikt nodarbinātības un pieaugušo izglītības mērķus personām ar invaliditāti. Jaunas tehnoloģijas un mainīgas darbavietas visā Savienībā ļauj nodrošināt elastīgāku darba organizāciju, kā arī uzlabot ražīgumu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlaikus veicinot ES zaļo saistību izpildi. Tas rada arī jaunas problēmas darba tirgū, kas ietekmē cilvēku darba nosacījumus, veselību un drošību darbā un piekļuvi sociālajai aizsardzībai. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka jauni darba organizācijas veidi tiek pārvērsti kvalitatīvās darbavietās un veselīgās darbavietās, saglabājot iedibinātās darba un sociālās tiesības un stiprinot Eiropas sociālo modeli.

- (14) Integrētās pamatnostādnes būtu jāizmanto par pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, kurus Padome var sniegt dalībvalstīm. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto savi *REACT-EU* resursi, kas noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2221⁽³⁷⁾, ar kuru līdz 2023. gadam tiek stiprināti 2014.–2020. gada kohēzijas politikas fondi un Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām (EAFVP). Pašreizējās Ukrainas krīzes dēļ Regula (ES) 2020/2221 ir papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/562⁽³⁸⁾, kā arī turpmākiem grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1060⁽³⁹⁾ par priekšfinansējuma palielināšanu *REACT-EU* vajadzībām un ar jaunām vienības izmaksām, kas palīdzēs paātrināt to cilvēku integrāciju, kuri pamet Ukrainu un ierodas Savienībā, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/613⁽⁴⁰⁾.

Turklāt 2021.–2027. gada plānošanas periodā dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto Eiropas Sociālais fonds Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Atveseļošanas un noturības mehānisms, un citi Savienības fondi, to skaitā Taisnīgas pārkārtošanās fonds, kā arī fonds *InvestEU*, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523⁽⁴¹⁾, lai veicinātu kvalitatīvu nodarbinātību un sociālās investīcijas, apkarotu nabadzību un sociālo atstumtību, cīnītos pret diskrimināciju nolūkā nodrošināt piekļūstamību un iekļautību, kā arī lai veicinātu darbaspēka prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas, mūžizglītību un augstas kvalitātes izglītību

³⁶ COM(2021) 101 final.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/2221 (2020. gada 23. decembris), ar ko Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz papildu resursiem un īstenošanas kārtību, lai palīdzētu veicināt ar Covid-19 pandēmiju un tās sociālajām sekām saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (*REACT-EU*) (OV L 437, 28.12.2020., 30. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/562 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*) (OV L 109, 8.4.2022., 1. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/613 (2022. gada 12. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz lielāku priekšfinansējumu no *REACT-EU* resursiem un vienības izmaksu noteikšanu (OV L 115, 13.4.2022., 38. lpp.).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

un apmācību visiem, ietverot arī digitālo prasmi un prasmes. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/691⁴² izveidotais Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem, kas atlaisti lielu pārstrukturējošu notikumu rezultātā, tādu kā Covid-19 pandēmija, globālāku tendenču izraisītas sociālekonomiskās pārmaiņas un tehnoloģiskās un vides pārmaiņas. Lai gan integrētās pamatnostādnes ir adresētas dalībvalstīm un Savienībai, tās būtu jāīsteno partnerībā ar visām valstis, reģionālajām un vietējām iestādēm, šajā darbībā cieši iesaistot parlamentus, kā arī sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus.

(15) Nodarbinātības komitejai un Sociālās aizsardzības komitejai saskaņā ar attiecīgām Līgumos paredzētām pilnvarām ir jāuzrauga, kā attiecīgā politika tiek īstenota, raugoties no nodarbinātības politikas pamatnostādņu aspekta. Minētajām komitejām un citām Padomes darba sagatavošanas struktūrām, kas iesaistītas ekonomikas un sociālās politikas koordinēšanā, ir cieši jāsadarbojas. Būtu jāuztur politikas dialogs starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, jo īpaši par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm.

(16) Ir notikusi apspriešanās ar Sociālās aizsardzības komiteju,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes, kā izklāstīts Padomes Lēmuma (ES) 2022/2296 pielikumā, paliek spēkā 2023. gadam, un dalībvalstis tās ņem vērā savā nodarbinātības politikā un reformu programmās.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013 (OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp.).